

We leven in een geestelijke wereld

Markus 9.38-50, Jakobus 5.13-20

Rev Dr Jos M. Strengtholt

Wellington (Nieuw Zeeland) 2009; Heliopolis 2015

Laat de woorden van mijn mond en de overdenking van mijn hart welgevallig zijn voor Uw aangezicht, HEERE, mijn rots en mijn Verlosser! (Psalm 19.15)

De passage uit het Evangelie die wij vanmorgen hebben gelezen, bevat drie aspecten van het leven van de Kerk die ik vandaag wil overwegen.

Het gaat over het gemeenschapsleven van de Kerk, over het uitdrijven van demonen en over de beker koud water die aan dorstige mensen wordt gegeven.

Johannes kwam bij Jezus en zei tegen Hem:

Meester, wij zagen iemand die demonen uitdreef in Uw Naam en wij hebben geprobeerd hem dat te verbieden, omdat hij ons niet volgt. (Markus 9.38)

Johannes maakte zich zorgen over het feit dat dit echte werk van bediening werd verricht door iemand die geen deel uitmaakte van de groep die dagelijks Jezus volgde. Daarom hadden hij en de andere discipelen hem terechtgewezen en hem onmiddellijk willen laten ophouden met deze schandalige daad.

1. Gemeenschap

Waarom bracht Johannes deze kwestie eigenlijk ter sprake? Ik denk dat Johannes daarmee iets bekende waarover hij zich schuldig voelde.

De context van het verhaal wijst daar inderdaad op. Kort voordat Johannes deze kwestie ter sprake bracht, had Jezus de discipelen terechtgewezen omdat zij ruzieden over de vraag wie de grootste zou zijn in het Koninkrijk van God. Jezus had hun gezegd dat het dienen het kenmerk is van ware grootheid.

Misschien had Johannes beseft dat zij niet zo hard hadden moeten optreden tegen de man die zij waren tegengekomen. Hij volgde de groep discipelen rondom Jezus niet, maar hij geloofde duidelijk in Jezus en in Zijn verlossende macht, zozeer zelfs dat hij in de Naam van Jezus demonen uitdreef.

„Heere, wij hebben hem gezegd dat hij moest ophouden, maar eh... dat was verkeerd, toch?” Ja, dat was inderdaad verkeerd, is wat Jezus tegen Johannes zegt.

Het feit dat de discipelen probeerden deze man in zijn bediening te verhinderen, is des te opmerkelijker omdat Markus in hetzelfde hoofdstuk, in Markus 9.18, vertelt over een man die een zoon had die door een demon bezeten was, en dat de discipelen van Jezus de demon niet konden uitdrijven.

Zij waren dus zelf niet in staat om deze bediening goed uit te voeren, en toch probeerden zij iemand van buiten hun groep tegen te houden die werkelijk de mensen diende — eenvoudigweg omdat hij niet bij „ons” hoorde.

Laten we eerst stilstaan bij de positieve houding van de discipelen die we hier zien. Omdat zij met Jezus waren geweest, hadden zij een sterk en groeiend gevoel van saamhorigheid ontwikkeld, een zekere trots op hun gemeenschap.

Dit gevoel van gemeenschap is werkelijk het bedoelde resultaat van het Evangelie. Onze God verenigt mensen in een nieuwe gemeenschap rondom Zijn Zoon — daar worden zij bevrijd en gered. In gemeenschap.

Mensen die Jezus Christus volgen, worden een gemeenschap, en juist in deze gemeenschap ontmoeten wij God. God Zelf is een goddelijke gemeenschap van Vader, Zoon en Heilige Geest, en de gemeenschap van de Kerk rondom Jezus Christus is een prachtige weerspiegeling van het wezen van God.

Wij kunnen het reddende Evangelie van Jezus Christus niet losmaken van de Kerk — het lichaam van Christus. Met al haar gebreken en rimpels is de Kerk de plaats waar God woont. God roept ons om een nieuw volk voor Hem te zijn — een volk dat samenleeft.

En alleen in de context van deze gemeenschap leren wij God kennen door Jezus Christus. Het westerse individualisme — religie is een privéaangelegenheid tussen mij en mijn God — is diep onwaar en bovendien ongezond. De voormalige katholieke paus Benedictus XVI verwoordde het goed:

Wij kunnen Jezus niet hebben zonder de werkelijkheid die Hij heeft geschapen en waarin Hij Zichzelf meedeelt. Tussen de Zoon van God, die vlees geworden is, en Zijn Kerk bestaat een diepe, onbreekbare en mysterieuze continuïteit waardoor Christus vandaag aanwezig is in Zijn volk. (Paus Benedictus XVI, *The Apostles* (Huntington, 2007), p. 13)

En ook wij hier maken deel uit van deze wonderlijke gemeenschap van Christus. Hij is hier in ons midden.

Maar als we dit hebben gezegd, moeten we ook duidelijk zijn dat onze gemeenschap weliswaar geweldig is, maar niet de enige plaats waar God Zich openbaart. Jezus bad om de eenheid van allen die in Hem geloven, en daarom mogen wij niet dezelfde fout maken als Johannes en de discipelen.

De zaak van Christus wordt niet gediend door mensen die beweren dat er buiten de grenzen van hun eigen kerkverband geen werkelijk goed kan gebeuren.

Laten wij ons verheugen over het goede dat in onze eigen Kerk wordt gedaan, maar zonder het goede werk van hen die „niet bij ons horen” te kleineren.

Een geest van bekrompen uitsluiting moet worden verworpen. Wanneer wij zo vol zijn van onze Kerk, ons kerkgenootschap of onze organisatie dat wij geloven dat dit de enige ware openbaring van het lichaam van Christus op aarde is, dienen wij Christus niet werkelijk. Het idee dat wij beter zijn dan anderen, dat onze groep beter is — hoewel die gedachte verleidelijk is — moeten wij in onze gebroken wereld maar aan God overlaten.

Als christenen erkennen wij de grote zegeningen in andere kerken. Bid voor de andere kerken hier in de stad, waaronder de orthodoxe kerken, de katholieke kerken en de pinksterkerken!

Want in alle kerken waar mensen worden gedoopt in de Naam van de Drie-enige God, waar Christus wordt verkondigd en waar de Heilige Communie wordt gevierd, is God aanwezig en worden mensen bevrijd, vrijgemaakt van zonde en angst, en leren zij God te dienen.

2. Het uitdrijven van demonen

Als het niet vanwege het leesrooster was geweest, weet ik niet zeker of ik ervoor gekozen zou hebben om over het uitdrijven van demonen te spreken. Het voelt zo... eh... alsof het bij een achterhaald wereldbeeld hoort!

In ons gesecculariseerde hart en als onderdeel van ons gesecculariseerde wereldbeeld hebben velen van ons, denk ik, moeite met deze verhalen. Ofwel verbannen we ze naar een mythische tijd van Jezus, ofwel negeren we de verhalen eenvoudigweg, ofwel leggen we ze uit als iets dat tot het psychologische domein behoort.

Maar we moeten, denk ik, intellectueel eerlijk zijn. Het is duidelijk dat voor onze Heere Jezus Christus demonen en de mogelijkheid dat zij mensen konden overweldigen een wezenlijk onderdeel van Zijn wereldbeeld waren.

Dus óf Hij vergiste Zich volkomen en had wat sommigen een primitief wereldbeeld zouden noemen, óf wij hebben grotendeels een wereldbeeld aangenomen dat werkelijk zeer misleidend en onjuist is.

Het Nieuwe Testament schildert in levendige kleuren een geestelijke wereld die niet alleen bevolkt wordt door de ene God, Vader, Zoon en Heilige Geest, maar ook door een menigte geestelijke wezens. Engelen, aartsengelen — we kennen zelfs enkele van hun namen. Zoals onze eigen heilige Michaël. De Bijbel schildert hem af als de leidende engel in het heelal.

En er zijn ook demonen en de duivel, geestelijke machten van de goddeloosheid. En hoewel de christelijke Schrift niet veel zegt over die geestelijke werkelijkheid, spreekt zij er wel duidelijk genoeg over.

Het kwaad is een werkelijkheid waarmee wij soms worden geconfronteerd. En soms overweldigt het mensen zozeer dat er ernstig geestelijk handelen nodig is om hen van de invloed ervan te bevrijden.

Een groot probleem dat wij hebben, vrees ik, is dat wij de overdrijvingen hebben gezien van mensen die achter ieder probleem demonische macht zien, en dat wij hun spectaculaire vertoningen van „bevrijding” hebben gezien.

Dat is niet mijn manier van doen. Maar ik, wij, mogen het kind niet met het badwater weggooien. En nu we het toch over water hebben...

Toen je voor het eerst de kerk binnenkwam, toen je als kind werd gedoopt, werden deze woorden over je uitgesproken — of woorden van gelijke strekking. Tenminste, als je werd gedoopt in een anglicaanse, katholieke of orthodoxe kerk:

Strijd als een trouwe volgeling van Christus
tegen de duivel en al het kwaad,
en blijf Christus trouw tot het einde van je leven.
Moge de almachtige God u bevrijden van de machten van de duisternis
en u leiden in het licht van Christus naar de volheid van het leven.

Deze woorden heb ik ontleend aan de liturgie van de Anglicaanse Kerk, en dit is door alle eeuwen heen de belijdenis van de Kerk geweest. Maar ondanks deze Bijbelse en traditionele belijdenis is het ook waar dat wij, zeker in de westerse wereld, onze gevoeligheid voor deze werkelijkheid lijken te zijn kwijtgeraakt.

Sinds 1988 woon ik het grootste deel van de tijd in Egypte en heb ik veel contact met christenen en moslims in de Arabische wereld. Daardoor ben ik mij gaan realiseren hoe geseculariseerd mijn westerse hart is. In de westerse wereld lijden wij aan een ongelooflijke en volkomen ongerechtvaardigde trots en hoogmoed, omdat wij denken dat wij beter opgeleid zijn en meer weten dan mensen buiten onze kleine moderne westerse centra.

Als westerse christenen kunnen wij leren van christenen elders, en wij behoren naar hen te luisteren. Wij mogen ons gelukkig prijzen dat wij als anglicanen deel uitmaken van een internationale gemeenschap waarvan tachtig procent leeft in landen in Afrika en Azië die minder beïnvloed zijn door de secularisatie van onze wereldbeelden.

Ik geloof dat wij dit ongeloof in ons eigen hart moeten erkennen en ons ervan moeten bekeren. Niet onze zogenaamde „moderne” geleerden, politici en filosofen moeten ons voorschrijven welk wereldbeeld wij moeten hebben, maar als volgelingen van Jezus Christus moeten wij opnieuw luisteren naar wat Hij te zeggen heeft en het wereldbeeld aanvaarden dat de Zoon van God ons voorhoudt.

En dit omvat de werkelijkheid van een dichtbevolkte geestelijke wereld, een wereld die onze wereld, ons leven en onze kerken raakt.

3. De beker

Ik denk dat het komt doordat veel kerken zich zo ongemakkelijk voelen bij deze hele kwestie, dat zij er de voorkeur aan geven zich volledig te richten op de beker koud water die Jezus vervolgens noemt; zij leggen alle nadruk op de sociale kant van het Evangelie.

En voordat u mij verkeerd begrijpt, wil ik benadrukken dat er zeer goede redenen zijn om aandacht te besteden aan de sociale kant van het Evangelie.

De Heere Jezus berispt Johannes omdat hij die man terechtwees die demonen uitdreef. Het feit dat deze man niet bij de groep discipelen hoorde, betekende niet dat hij geen ware gelovige in Jezus Christus was.

Volgens onze Heere moet iemand die een groot werk doet in de Naam van Jezus Christus, een ware gelovige zijn.

Het is interessant dat Jezus vervolgens onmiddellijk overgaat naar het voorbeeld van het geven van een beker water aan een dorstige ziel. Ook dat is een voorbeeld van een groot werk dat in de Naam van Christus wordt gedaan.

Zo breed is het geestelijke werk van de Kerk in de wereld — dit is het terrein van de geestelijke strijd waarin wij betrokken zijn: van het zeer geestelijke uitdrijven van demonen tot het zeer geestelijke werk van het aanbieden van een beker water aan een dorstige.

Wanneer wij onze wereld zien als een geestelijke wereld, krijgt die beker water juist meer betekenis. Het geeft waarde aan onze dagelijkse handelingen. Het geeft waarde aan het schoonmaken van je keuken, aan je werk en aan het vriendelijk zijn. Want het plaatst al onze handelingen op het toneel van Gods wereld: Hij en Zijn engelen en alle geestelijke wezens omringen wat je doet en geven waarde aan wat je doet.

Maar let op: in dit geval zegt Jezus niet dat iedere beker water die aan zomaar iemand wordt gegeven, een dienst aan Hem is. Hij zegt niet dat iemand die jou helpt omdat hij je aardig vindt, daarom deel uitmaakt van de gemeenschap van Christus.

Wat deze beker water zo kostbaar maakt en tot een geestelijke dienst aan Christus Zelf maakt, is dat hij wordt gegeven aan iemand omdat die persoon bij Christus hoort. Jezus zei:

Want wie u een beker water te drinken zal geven in Mijn Naam omdat u discipelen van Christus bent, voorwaar, Ik zeg u: hij zal zijn loon beslist niet verliezen. (Markus 9.41)

Jezus sprak deze woorden in een situatie van grote spanning. Je openlijk aan Jezus verbinden was in Israël een problematische zaak. En Markus schreef zijn Evangelie in een situatie waarin de Kerk hevig werd vervolgd.

Jezus spreekt dus over iemand die, door een beker water aan de twaalf discipelen te geven, zichtbaar en openlijk belijdt dat hij deel uitmaakt van de gemeenschap van hen die Christus volgen. Het is een duidelijke en bewuste keuze die zelfs pijnlijk kan zijn.

Conclusie

Het krachtigste getuigenis van Jezus Christus is daar waar de gemeenschap van gelovigen verenigd is in het geloof, ongeacht onze kerkelijke denominaties. God zij dank voor alle plaatsen waar Hij wordt aanbeden en gediend.

En als gelovigen dienen wij God in heel ons leven. Wij dienen Hem in het zeer geestelijke werk van prediking en onderwijs en in het uitdrijven van demonen; wij helpen mensen om hun geestelijke boeien af te schudden, zodat zij samen met ons God kunnen dienen.

Maar wij dienen Hem net zo goed in de zeer geestelijke sociale strijd — door voedsel, zorg en liefde te geven aan medechristenen die allerlei concrete noden hebben. En door dit ook te geven aan alle mensen die in nood zijn.

God roept ons om Hem samen te dienen, op alle terreinen van ons leven.

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.